

Stockholm den 2 juni 2021

Förvaltningsrätten i Stockholm
forvaltningsrattenistockholm@dom.se

Mål nr 5581-21 Henryson Musik AB ./ Tillväxtverket

Henryson Musik AB har beviljats anstånd med att utveckla grunderna för sitt överklagande. Med anledning av detta får Henryson Musik AB anföras följande. Denna skrift ersätter tidigare ingivna skrifter (aktilaga 1 och 12, samt 13).

1 YRKANDEN

- 1.1 Henryson Musik AB yrkar att förvaltningsrätten ska upphäva Tillväxtverkets beslut att kräva tillbaka utbetalat korttidsstöd med 113 074 kronor avseende perioden 16 mars till 15 juli 2020.
- 1.2 Henryson Musik AB yrkar att förvaltningsrätten ska återförvisa ansökan om ytterligare preliminärt stöd för perioden 1 juni till 31 augusti 2020 samt förlängt godkännande för perioden 1 september till 30 november 2020 till Tillväxtverket för ny prövning.
- 1.3 Henryson Musik AB yrkar att Tillväxtverket ska förpliktas att betala företagets rättegångskostnader hänförliga till yrkandet om upphävande av beslutet om återkrav med 11 400 kronor jämte ränta enligt 6 § räntelagen, avseende åtta timmars arbete för undertecknande ombud.

2 GRUNDER

- 2.1 Grunden för yrkandet om upphävande av beslutet om återkrav är att Tillväxtverket inte har visat att förutsättningar för återkrav föreligger. Det är Tillväxtverket som har bevisbördan för sitt påstående om att Henryson Musik AB har förorsakat att stöd har lämnats på felaktig grund.
- 2.2 Tillväxtverket har felaktigt bedömt att en beslutad vinstutdelning per automatik innebär att förutsättningarna för stöd inte har uppfyllts i Henryson Musik AB:s fall. Ett beslut om utdelning är inte ensamt tillräckligt för att konstatera att förutsättningar för stöd saknas.
- 2.3 Även med beaktande av beslutad utdelning har Henryson Musik AB inte förorsakat att stöd lämnats på felaktig grund. Henryson Musik AB vidhåller att det drabbats av allvarliga ekonomiska svårigheter till följd av coronapandemin och får hänvisa till följande tre omständigheter.
- a) För det första var beslutet om utdelning en besparingsåtgärd. Henryson Musik AB är ett fåmansaktiebolag där ägare och anställda är samma personer (Katarina och Svante Henryson). Den aktuella utdelningen beslutades eftersom det hade blivit mer kostsamt för företaget att betala ut ersättningen som lön till Katarina och Svante Henryson.
  - b) För det andra förvärrades Henryson Musik AB:s ekonomiska situation mellan det att företaget beslutade om utdelning den 27 mars 2020 och att det ansökte om korttidstöd den 8 april 2020. På mindre än två veckor avbokades konserter och festivaler motsvarande intäkter på 348 000 kronor. Detta

uppgår till ungefär en fjärdedel av företagets intäkter under ett normalt år. Skälet till avbokningarna var det förbud mot allmänna sammankomster för fler än 50 personer som trädde i kraft den 29 mars 2020, det vill säga mellan beslutet om utdelning och ansökan om stöd.

- c) För det tredje genomfördes aldrig den beslutade utdelningen på grund av det försämrade ekonomiska läget, utan återkallades istället eftersom medlen behövdes i företaget.

2.4 Grunden för yrkandet om återförvisning av ansökan om förlängt godkännande och ytterligare preliminärt stöd för förnyad handläggning är att Tillväxtverket inte har utrett ärendet tillräckligt. Tillväxtverket har enligt 23 § förvaltningslagen (2017:900) en skyldighet att se till att ärendet blir utrett i den omfattning som dess beskaffenhet kräver.

2.5 Grunden för yrkandet om ersättning för rättegångskostnader är att kostnaderna har varit befogade för Henryson Musik AB att försvara sig mot Tillväxtverkets beslut om återkrav. Ersättningen får utges med stöd av 2 kap. 11 § andra stycket regeringsformen.

3 FRÅGAN I MÅLET

3.1 Tillväxtverket får enligt 31 § lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete kräva tillbaka utbetalat stöd bland annat om en arbetsgivare förorsakat att stöd lämnats på felaktig grund. Det är Tillväxtverket som har bevisbördan för att förutsättningar för återkrav föreligger.

- 3.2 Tillväxtverket har beslutat att kräva tillbaka 113 074 kronor av Henryson Musik AB. Som grund för beslutet har Tillväxtverket enbart hänvisat till att företaget har beslutat om vinstutdelning den 27 mars 2020. Tillväxtverket har i övrigt inte gjort någon samlad bedömning av företagets ekonomiska situation.
- 3.3 Frågan i målet är om Tillväxtverket har uppfyllt sin bevisbörda och visat att Henryson Musik AB har förorsakat att stöd lämnats på felaktig grund.

4 BAKGRUND

4.1 Om Henryson Musik AB och dess verksamhet innan coronapandemin

- 4.1.1 Henryson Musik AB (Henryson Musik) är ett fåmansaktiebolag som ägs och drivs av det gifta paret Katarina och Svante Henryson. Katarina och Svante Henryson är yrkesmusiker sedan 30 respektive 38 år tillbaka och bedriver sedan 2002 sin artistiska verksamhet som anställda i Henryson Musik. Företaget har inga andra anställda än Katarina och Svante Henryson.
- 4.1.2 Företagets huvudsakliga verksamhet består i att Katarina och Svante Henryson uppträder inför publik, både individuellt och gemensamt, håller i sång- och körlektioner samt komponerar egen musik. Huvuddelen av företagets intäkter kommer från framträdanden inför publik.
- 4.1.3 Katarina och Svante Henryson har sedan starten 2002 kunnat försörja sig på verksamheten i Henryson Musik. De senaste fyra

åren har Katarina och Svante Henryson omsatt i genomsnitt ca 1,3 miljoner kronor i bolaget.

4.2 Henryson Musik beslutar om en aktieutdelning

- 4.2.1 Under våren 2020 bestämde sig Katarina och Svante Henryson för att göra en aktieutdelning på 100 000 kronor. Utdelningen daterades till den 27 mars 2020 då bolagsstämman hölls och årsredovisningen skickades in till Bolagsverket.
- 4.2.2 Vid tidpunkten för stämman hade coronapandemin slagit till och Katarina och Svante Henryson var oroliga för vilka konsekvenser den skulle medföra för deras försörjning. Utdelningsbeslutet fattades då som en besparingsåtgärd eftersom det skulle bli mer kostsamt för företaget att betala ut ersättningen som lön till Katarina och Svante Henryson.
- 4.2.3 Den 29 mars 2020, det vill säga efter beslutet om utdelning, trädde ett förbud mot allmänna sammankomster och offentliga tillställningar med fler än 50 deltagare i kraft (se förordning [2020:162] om ändring i förordningen [2020:114] om förbud mot att hålla allmänna sammankomster och offentliga tillställningar). Förordningen innebar i praktiken att Henryson Musiks verksamhet, som huvudsakligen består i offentliga konserter inför publik, inte kunde bedrivas.
- 4.2.4 Resultatet blev att konserter och festivaler motsvarande intäkter på 348 000 kronor avbokades mellan den 27 mars och den 8 april 2020. Bland de större inkomststappen fanns två festivaler motsvarande intäkter på 201 000 kronor respektive 55 000 kronor som Katarina och Svante Henryson skulle vara med och arrangera, samt ett gemensamt framträdande på Stockholm

Studentsångares vårkonsert motsvarande intäkter på 40 000 kronor. (Se Avbokningar på grund av coronapandemin 2020, bilaga 1, under rubriken ”Avbokningar 27 mars till 8 april 2020”.)

- 4.2.5 Efter att förbudet mot allmänna sammankomster och offentliga tillställningar med fler än 50 deltagare trätt i kraft blev Henryson Musiks ekonomi mycket ansträngd. Katarina och Svante Henryson bestämde sig för att tills vidare inte verkställa den planerade aktieutdelningen eftersom pengarna behövdes i bolaget.

4.3 Henryson Musik ansöker om och beviljas korttidsstöd

- 4.3.1 Elva dagar efter att företaget beslutat om utdelning, den 7 april 2020, trädde nya regler för korttidsstöd i kraft (se lag [2020:207] om ändring i lagen [2013:948] om stöd vid korttidsarbete). Den 8 april 2020 ansökte Henryson Musik om 113 074 kronor i korttidsstöd från Tillväxtverket för perioden den 16 mars till 15 juli 2020.
- 4.3.2 I Tillväxtverkets ansökningsformulär ställdes frågan ”Har ditt företag drabbats av tillfälliga, allvarliga ekonomiska svårigheter som ni inte hade kunnat förutse eller undvika?”. Mot bakgrund av de avbokningar som skett fram till dagen för ansökan den 8 april 2020, besvarade företaget frågan jakande genom att klicka i det förformulerade alternativet ”Ja, på grund av covid-19”. Några ytterligare frågor eller uppmaning att bifoga underlag om företagets ekonomiska situation fanns inte i ansökningsformuläret. (Se Originalansökan 2020-04-08, s. 1–2 i förvaltningsrättens aktbilaga 4.)

- 4.3.3 Två dagar senare, den 10 april 2020, beviljade Tillväxtverket företagets ansökan med det begärda beloppet (se Tillväxtverkets beslut 2020-04-10, s. 7–8 i förvaltningsrättens aktbilaga 4).
- 4.4 Henryson Musik ansöker om förlängt godkännande och ytterligare preliminär utbetalning**
- 4.4.1 Vid en avstämning den 22 juni 2020 ansökte Henryson Musik om ytterligare preliminär utbetalning för perioden 1 juni till 31 augusti 2020 och förlängt godkännande för perioden 1 september till 30 november 2020 (se Originaltilläggsansökan 2020-06-22, s. 9–10 i förvaltningsrättens aktbilaga 4).
- 4.4.2 För perioden 1 september till 30 november 2020 ställdes frågan ”Förväntas ditt företag ha kvarstående tillfälliga och allvarliga ekonomiska svårigheter som ni inte hade kunnat förutse eller undvika?”. Henryson Musik besvarade frågan jakande genom att fylla i det förformulerade svarsalternativet ”Ja, grund av covid-19”. Några ytterligare frågor om företagets ekonomi eller uppmaning att bifoga underlag fanns inte i ansökningsformuläret (se Originaltilläggsansökan 2020-06-22, s. 10–11 i förvaltningsrättens aktbilaga 4).
- 4.4.3 Bakgrunden till tilläggsansökan var att Henryson Musiks ekonomiska situation förvärrats ytterligare sedan originalansökan den 8 april 2020. Mellan den 8 april till den 22 juni 2020 hade ytterligare konserter och event, motsvarande intäkter på 65 000 kronor, ställts in eller skjutits på framtiden (se Avbokningar på grund av coronapandemin 2020, bilaga 1, under rubriken ”Avbokningar 9 april till 22 juni 2020”). De ekonomiska

svårigheterna beräknades fortsätta eftersom förbudet mot allmänna sammankomster med fler än 50 personer kvarstod.

4.5 Henryson Musik beslutar att upphäva beslutet om aktieutdelning

4.5.1 Allteftersom den ekonomiska situationen i företaget förvärrades, konstaterade Katarina och Svante Henryson att utdelningen som de beslutat om på stämman den 27 mars 2020 inte kunde verkställas med hänsyn till företagets ekonomi. Det fortsatta inkomsttappet innebar att pengarna behövdes i företaget.

4.5.2 Katarina och Svante Henryson beslutade därför på en extra bolagsstämma den 24 juli 2020 att annullera beslutet om aktieutdelning (se Protokoll vid extra bolagsstämma 2020-07-24, s. 16 i förvaltningsrättens aktbilaga 4). Den beslutade utdelningen verkställdes följaktligen aldrig.

4.5.3 I samband med detta stod det också klart för Katarina och Svante Henryson att Tillväxtverket menade att vinstutdelningar var oförenliga med korttidsstöd. I mitten på augusti 2020 informerade de därför Tillväxtverket om att beslutet om utdelning tagits tillbaka. Som stöd för detta skickade de in protokollet från den extra bolagsstämman samt registreringen av beslutet hos Bolagsverket till Tillväxtverket (se Tillväxtverkets akt, bilaga 2, s. 21–27.)

4.6 Henryson Musik får ett övervägande om återkrav från Tillväxtverket

4.6.1 Den 21 oktober 2020 fick Henryson Musik ett övervägande om återkrav av utbetalat korttidsstöd från

Tillväxtverket. Tillväxtverket menade att företaget inte hade drabbats av tillfälliga och allvarliga ekonomiska svårigheter på grund av covid-19, som det intygat i sin ansökan, eftersom företaget beslutat om en utdelning efter den 15 mars 2020. Tillväxtverket övervägde därför att kräva tillbaka utbetalat stöd. (Se Övervägande om återkrav 2020-10-21, s. 12–13 i förvaltningsrättens aktbilaga 4.)

4.6.2 Med anledning av övervägandet gavs Henryson Musik möjlighet att yttra sig. I sitt yttrande den 21 oktober 2020 anförde Katarina och Svante Henryson att utdelningen aldrig hade verkställts, att utdelningen var ringa, att utdelningen var ett sätt att hushålla med företagets pengar, att utdelningen egentligen var en lön till företagets anställda och att 90 procent av företagets verksamhet sedan mars 2020 ställts in eller skjutits på framtiden. (Se Komplettering av ansökan 2020-10-21, s. 19–20 i förvaltningsrättens aktbilaga 4.)

4.7 Tillväxtverket beslutar att återkräva utbetalat korttidsstöd samt avslå ansökan om förlängt godkännande och ytterligare preliminär utbetalning

4.7.1 Den 19 januari 2021 beslutade Tillväxtverket att återkräva utbetalat stöd och avslå ansökan om förlängt godkännande och ytterligare preliminärt stöd. Enligt Tillväxtverket hade Henryson Musik förorsakat att stöd lämnats på felaktig grund, eftersom företaget intygat att det drabbats av allvarliga ekonomiska svårigheter trots att det hade beslutat om vinstutdelning. Det Katarina och Svante Henryson anförde hos Tillväxtverket föranledde enligt verket ingen annan bedömning. (Se

Tillväxtverkets beslut 2021-01-19, förvaltningsrättens aktbilaga 3).

4.8 Henryson Musiks verksamhet idag

- 4.8.1 Henryson Musiks verksamhet består idag av att Katarina och Svante Henryson genomför enstaka digitala spelningar och körlektioner. Företaget har fortfarande allvarliga ekonomiska svårigheter och har fått korttidsstöd från Tillväxtverket för perioden 1 december 2020 till 31 maj 2021.
- 4.8.2 Företagets ekonomi är fortsatt mycket ansträngd. År 2020 fakturerade företaget endast 555 906 kronor för utfört arbete, jämfört med 2019 då faktureringen uppgick till 1 441 187 kronor (se Intäkter januari till december 2019 respektive 2020, bilaga 3).
- 4.8.3 Anledningen till de minskade intäkterna är coronapandemin. Från februari till december 2020 har inbokade konserter, festivaler och körlektioner motsvarande intäkter på ca 614 500 kronor uteblivit (se Avbokningar på grund av coronapandemin 2020, bilaga 1). Siffran avser endast de event som var bokade i början av 2020 och inte de som var i planeringsstadiet, till exempel en julturné med The Real Group motsvarande intäkter på 87 000 kronor. Inkomsttappet på grund av coronapandemin beräknas därför vara större än 614 500 kronor.

5 TILLVÄXTVERKETS BESLUT ATT ÅTERKRÄVA UTBETALAT KORTTIDSSTÖD SKA UPPHÄVAS

5.1 Rättsliga utgångspunkter

- 5.1.1 Stöd enligt 5 a § lagen om stöd vid korttidsarbete får beviljas en arbetsgivare som har fått tillfälliga och allvarliga ekonomiska svårigheter. Svårigheterna ska ha orsakats av något förhållande utom arbetsgivarens kontroll och arbetsgivaren ska inte rimligen kunnat förutse eller undvika dem. Prövningen av om en arbetsgivare uppfyller förutsättningarna för stöd ska göras genom en samlad bedömning av bolagets ekonomiska situation (se prop. 2019/20:166 s. 54).
- 5.1.2 Lagen om stöd vid korttidsarbete innehåller inget förbud mot att en arbetsgivare som beslutar om en vinstutdelning samtidigt mottar korttidsstöd. Förekomsten av vinstutdelningar och liknande utbetalningar kan däremot beaktas vid bedömningen av om en arbetsgivare uppfyller kraven för stöd enligt 5 a § samma lag inom ramen för den helhetsbedömning som Tillväxtverket ska göra (se prop. 2019/20:166 s. 55).
- 5.1.3 Enligt 31 § lag om stöd vid korttidsarbete får Tillväxtverket kräva tillbaka stöd bland annat om en arbetsgivare har förorsakat att stöd lämnats på felaktig grund.
- 5.1.4 Det är Tillväxtverket som har bevisbördan för att förutsättningarna för återkrav är uppfyllda (se exempelvis rättsfallen HFD 2011 ref. 81 och HFD 2013 ref. 50, där det framgår att det är myndigheten som har bevisbördan i återkravsmål).

5.2 Tillväxtverkets har inte visat att förutsättningar för återkrav föreligger

- 5.2.1 Henryson Musiks uppfattning är att Tillväxtverket inte har visat att förutsättningar för återkrav föreligger. Tvärtom anser företaget att det har uppfyllt kraven för stöd. Skälen för det är följande.
- 5.2.2 Tillväxtverket har felaktigt bedömt att en beslutad vinstutdelning per automatik innebär att förutsättningarna för stöd inte har uppfyllts i Henryson Musiks fall. Vid tidpunkten för ansökan fanns inget förbud mot vinstutdelningar i lagen om stöd vid korttidsarbete. Utdelningsbeslutet kan därför inte ensamt innebära att Henryson Musik inte uppfyller förutsättningarna för stöd, utan måste sättas i relation till företagets ekonomiska situation i övrigt genom en samlad bedömning enligt 5 a § lag om stöd vid korttidsarbete (se prop. 2019/20:166 s. 54–55).
- 5.2.3 Tillväxtverket har inte gjort den samlade bedömning av företagets verksamhet och ekonomiska situation som krävs enligt 5 a § lag om stöd vid korttidsarbete. Tillväxtverket har därmed inte visat att stöd har lämnats på felaktig grund, vilket medför att det saknas förutsättningar för att kräva tillbaka stödet.
- 5.2.4 Under alla omständigheter menar Henryson Musik att det har haft rätt till det aktuella stödet. Företaget har drabbats av allvarliga ekonomiska svårigheter till följd av coronapandemin och har inte förorsakat att stöd lämnats på felaktig grund. Henryson Musik menar att följande tre omständigheter har betydelse för den samlade bedömningen enligt 5 a § lag om stöd vid korttidsarbete, i relation till den beslutade utdelningen.

5.2.5 För det första var skälet till utdelningsbeslutet den 27 mars 2020 att hushålla med företagets resurser under coronapandemin. Henryson Musik är ett fåmansaktiebolag där ägare och anställda är samma personer – Katarina och Svante Henryson är sitt företags enda anställda. I sådana fall är skillnaden mellan lön och utdelning i praktiken enbart en fråga om hur ersättningen ska beskattas. Den aktuella utdelningen beslutades eftersom det hade blivit mer kostsamt för Katarina och Svante Henryson att betala ut ersättningen som lön till sig själva. Det var mot den bakgrunden de använde sig av reglerna för fåmansaktiebolag för att minska sina kostnader. Om Katarina och Svante Henryson hade tagit ut utdelningen som lön hade inte utbetalningen påverkat företagets förutsättningar för stöd (jfr prop. 2004/05:85 s. 747–748, enligt vilken en marknadsmässig lön som motsvarar en utförd prestation till en aktieägare som också är anställd i företaget inte är att betrakta som en värdeöverföring enligt 17 kap. 1 § fjärde punkten aktiebolagslagen [2005:551], se även prop. 2020/21:83 s. 78).

5.2.6 För det andra förvärrades Henryson Musiks ekonomiska situation avsevärt mellan utdelningsbeslutet den 27 mars 2020 och ansökan om korttidsstöd den 8 april 2020. På mindre än två veckor avbokades konserter och festivaler motsvarande intäkter på 348 000 kronor, vilket uppgår till ungefär en fjärdedel av företagets intäkter under ett normalt år. Skälet till avbokningarna var det förbud mot allmänna sammankomster för över 50 personer som trädde i kraft den 29 mars 2020, det vill säga mellan beslutet om utdelning och ansökan om stöd (se Avbokningar på grund av coronapandemin 2020, bilaga 1, under rubriken ”Avbokningar 27 mars till 8 april 2020”). Förbudet innebar i praktiken att

företagets verksamhet omöjliggjordes och att företaget hade skäl att anta att fler arbetstillfällen skulle komma att ställas in. Det var mot den bakgrunden som Henryson Musik ansökte om aktuellt stöd.

- 5.2.7 För det tredje genomfördes aldrig den beslutade utdelningen, utan den upphävdes på grund av företagets förändrade ekonomiska läge (se Beslut från extra bolagsstämma 2020-07-24, s. 16 i förvaltningsrättens aktbilaga 4). Henryson Musik har alltså inte ansett sig ha utrymme att genomföra utdelningen och har inte heller tagit ut medlen ur företaget eller genomfört någon förändring av företagets kapital med anledning av utdelningsbeslutet.
- 5.2.8 Enligt Henryson Musik bör endast verkställda utdelningar påverka bedömningen av om ett bolag uppfyller kraven för stöd. I förarbetena till 5 a § lag om stöd vid korttidsarbete uttrycks att det kan påverka bedömningen om arbetsgivaren ”gör” en utdelning eftersom det visar på att arbetsgivaren själv inte har ansett sig ha allvarliga ekonomiska svårigheter, om ett företag ”förbrukar” tillgängligt kapital eller om ett företag ”använt” sin ekonomiska buffert genom en utdelning (se prop. 2019/20:166 s. 55).
- 5.2.9 I sammanhanget kan nämnas att det förbud mot vinstutdelningar i vissa fall som införts i 5 § lag (2021:54) om stöd vid korttidsarbete i vissa fall, men som inte är tillämplig på omständigheterna i det aktuella målet, endast avser vinstutdelningar som verkställs. Med ”verkställs” avses enligt bestämmelsen den faktiska utbetalningen av utdelningen (se prop. 2020/21:83 s. 78).

5.2.10 Vid beaktande av dessa omständigheter, menar Henryson Musik att det står klart att företaget vid en samlad bedömning hade allvarliga ekonomiska svårigheter som inte hade kunnat förutses eller undvikas. Henryson Musik kan därför inte anses ha förorsakat att stöd lämnat på felaktig grund.

5.3 Sammanfattningsvis angående upphävande av beslutet om återkrav

5.3.1 Det är Tillväxtverket som ska visa att Henryson Musik har förorsakat att stöd har lämnats på felaktig grund. Det innebär att Tillväxtverket måste visa att företaget vid ansökningstillfället inte hade sådana ekonomiska svårigheter som avses i lagen om stöd vid korttidsarbete.

5.3.2 Vid prövningen av om förutsättningar för stöd föreligger ska en samlad bedömning göras. Det innebär att en utdelning kan påverka bedömningen, men inte ovillkorligen leder till att ett bolag inte kvalificerar sig för stöd.

5.3.3 Henryson Musiks uppfattning är att det är tydligt att företaget uppfyller kraven för stöd. Företaget har presenterat omständigheter och utredning som visar att utdelningen var tänkt som en besparingsåtgärd eftersom företagets ägare och anställda är samma personer, att företagets ekonomiska situation försämrats avsevärt mellan utdelningsbeslutet och ansökan och stöd samt att utdelningen aldrig verkställdes på grund av det förvärrade ekonomiska läget.

5.3.4 Eftersom Tillväxtverket inte har gjort en sådan samlad bedömning som krävs, kan verket inte anses ha visat att stöd har

lämnats på felaktig grund. Tillväxtverkets beslut att återkräva utbetalat stöd ska därför upphävas.

6 FRÅGAN OM YTTERLIGARE PRELIMINÄR UTBETALNING OCH FÖRLÄNGT GODKÄNNANDE SKA ÅTERFÖRVISAS TILL TILLVÄXTVERKET

6.1 Rättsliga utgångspunkter

- 6.1.1 Vid prövningen av om en arbetsgivare ska beviljas ytterligare preliminär utbetalning och förlängt godkännande ska Tillväxtverket pröva om arbetsgivaren uppfyller kraven för stöd enligt 5 a § lag om stöd vid korttidsarbete. Prövningen görs genom en samlad bedömning av företagets ekonomiska situation (se prop. 2019/20:166 s. 54).
- 6.1.2 Det är den enskilde som har bevisbördan för att rätt till stöd föreligger vid ansökningstillfället (prop. 2019/20:132 s. 85). En enskild som inleder ett ärende ska så långt som möjligt ge in den utredning som den enskilde vill åberopa (23 § andra stycket förvaltningslagen).
- 6.1.3 Enligt 23 § första stycket förvaltningslagen ska en myndighet se till att ett ärende blir utrett i den omfattning som dess beskaffenhet kräver. Utredningsskyldigheten innebär att det är myndigheten som ansvarar för att ett ärende blir tillräckligt utrett och att underlaget i ett ärende är sådant att det leder till ett materiellt riktigt beslut (se prop. 2016/17:180 s. 149).
- 6.1.4 Utredningsskyldigheten innebär i förevarande fall att Tillväxtverket ska inhämta tillräcklig utredning för att kunna göra

en samlad bedömning av Henryson Musiks ekonomiska situation enligt 5 a § lag om stöd vid korttidsarbete.

6.1.5 Om Tillväxtverket inte har fullgjort sin utredningsskyldighet, ska förvaltningsrätten upphäva myndighetens beslut och återförvisa målet till myndigheten för ny prövning.

6.2 Frågan om förlängt godkännande och ytterligare preliminär utbetalning ska återförvisas till Tillväxtverket

6.2.1 Henryson Musiks uppfattning är att frågan om förlängt godkännande och ytterligare preliminär utbetalning ska återförvisas till Tillväxtverket för ny prövning. Detta eftersom Tillväxtverkets utredning inte är tillräcklig för att kunna göra en samlad bedömning av företagets ekonomiska situation enligt 5 a § lag om stöd vid korttidsarbete.

6.2.2 Den utredning som Tillväxtverket har haft tillgång till är uppgiften om att Henryson Musik beslutat om vinstutdelning. Som anförts är ett beslut om utdelning inte ensamt tillräckligt för att konstatera att förutsättningar för stöd enligt 5 a § lag om stöd vid korttidsarbete saknas. Tillväxtverket har brustit i sin utredningsskyldighet på grund av följande skäl.

6.2.3 För det första har Tillväxtverket inte efterfrågat och inhämtat utredning om Henryson Musiks ekonomiska situation i samband med ansökan om stöd. I Originalansökan ställdes frågan ”Har ditt företag drabbats av tillfälliga, allvarliga ekonomiska svårigheter som ni inte hade kunnat förutse eller undvika?”. I Originaltilläggsansökan ställdes frågan ”Förväntas ditt företag ha kvarstående tillfälliga och allvarliga ekonomiska svårigheter som ni inte hade kunnat förutse eller undvika?”. Företaget besvarade

båda frågorna jakande genom att fylla i det förformulerade svarsalternativet ”Ja, grund av covid-19”. Några ytterligare frågor om företagets ekonomi eller uppmaning att bifoga underlag fanns inte i ansökningsformulären. (Se Originalansökan 2020-04-08 respektive Originaltilläggsansökan 2020-06-22, s. 1 respektive 11 i förvaltningsrättens aktbilaga 4.)

- 6.2.4 För det andra har Tillväxtverket inte heller efterfrågat eller inhämtat några uppgifter om företagets verksamhet och ekonomiska situation från andra myndigheter (se Tillväxtverkets akt, bilaga 2, där det saknas information om bolagets ekonomi från andra myndigheter än Bolagsverket).
- 6.2.5 För det tredje har Tillväxtverket, efter att Henryson Musik gett in relevant utredning, inte vidtagit några ytterligare utredningsåtgärder eller efterfrågat förtydliganden. Detta trots att den utredning som Henryson Musik gav in indikerade att företaget hade allvarliga ekonomiska svårigheter (se 23 § tredje stycket förvaltningslagen samt rättsfallet HFD 2014 ref 50 där Högsta förvaltningsdomstolen fann att en socialnämnd hade brustit i sin utredningsskyldighet bland annat på grund av att socialnämnden inte inhämtat mer underlag när det fanns uppgifter som indikerade att situationen hade förändrats).
- 6.2.6 Under alla omständigheter menar Henryson Musik att det har haft rätt till det aktuella stödet. När företaget ansökte om ytterligare preliminär utbetalning och förlängt godkännande den 22 juni 2020 hade konserter, festivaler och körlektioner motsvarande intäkter på sammanlagt 501 000 kronor ställts in (se Avbokningar på grund av coronapandemin 2020, bilaga 1, under rubrikerna ”Avbokningar innan 27 mars 2020”, ”Avbokningar 27 mars till 8

april 2020” samt ”Avbokningar 9 april till 22 juni 2020”). Totalt under 2020 ställdes arbeten motsvarande intäkter på 614 500 kronor in, vilket uppgår till ungefär hälften av vad företaget omsätter ett vanligt verksamhetsår (se Avbokningar på grund av coronapandemin 2020, bilaga 1).

- 6.2.7 Sammantaget uppgick företagets totala intäkter för utfört arbete år 2020 endast till 555 906 kronor, i jämförelse med år 2019 då bolagets intäkter uppgick till 1 441 187 kronor (se Intäkter januari till december 2019 respektive 2020, bilaga 3).
- 6.2.8 Eftersom Tillväxtverket har brustit i sin utredningsskyldighet ska frågan om förlängt godkännande och ytterligare preliminär utbetalning återförvisas till Tillväxtverket för ny prövning.

7 HENRYSON MUSIK SKA BEVILJAS ERSÄTTNING FÖR SINA RÄTTEGÅNGSKOSTNADER

7.1 Rättsliga utgångspunkter

- 7.1.1 Huvudregeln i förvaltningsprocessen är att den enskilde står sina egna rättegångskostnader, oavsett utgången i målet.
- 7.1.2 Enligt 2 kap. 11 § andra stycket regeringsformen ska en rättegång genomföras rättvist och inom skälig tid. Grundlagsbestämmelsen gäller vid alla rättegångar och därmed i såväl allmänna domstolar som förvaltningsdomstolar.
- 7.1.3 Högsta domstolen har i fem avgöranden slagit fast att det, i vissa fall, är oförenligt med grundlagsbestämmelsen att låta enskilda stå för de kostnader som de ådragit sig för att tillvarata sin rätt gentemot det allmänna (se rättsfallen ”RF och

rättegångskostnaderna” NJA 2015 s. 374, NJA 2017 s. 503, ”Upprättelseersättningen” NJA 2018 s. 49, ”Bilen i Borås” Högsta domstolens beslut den 1 december 2020 i mål Ö 5734-19 och ”Den pantsatta bostadsrätten” Högsta domstolens beslut den 31 mars 2021 i mål Ö 2774-20).

- 7.1.4 Enligt Högsta domstolen kan det finnas skäl att tillerkänna en enskild ersättning för rättegångskostnader med stöd av 2 kap. 11 § andra stycket regeringsformen även i fall av överklagande av förvaltningsbeslut där domstolen varit bunden av officialprincipen (se rättsfallen ”RF och rättegångskostnaderna” NJA 2015 s. 374, NJA 2017 s. 503, ”Upprättelseersättningen” NJA 2018 s. 49, ”Bilen i Borås” Högsta domstolens beslut den 1 december 2020 i mål Ö 5734-19 och ”Den pantsatta bostadsrätten” Högsta domstolens beslut den 31 mars 2021 i mål Ö 2774-20, som alla handlades enligt lagen [1996:242] om domstolsärenden, enligt vilken de allmänna domstolarna ska tillämpa officialprincipen).
- 7.1.5 För att uppfylla de krav som följer av regeringsformen har Högsta domstolen i nämnda praxis, även i avsaknad av annat lagstöd, bifallit enskildas yrkanden om ersättning för rättegångskostnader med stöd av 2 kap. 11 § andra stycket regeringsformen.
- 7.1.6 Eftersom grundlagsbestämmelsen om rättvis rättegång gäller även i förvaltningsprocessen måste det som Högsta domstolen har uttalat i ovan angivna rättsfall anses gälla även i förevarande mål.
- 7.1.7 Kraven för att ersättning ska utgå enligt 2 kap. 11 § andra stycket regeringsformen är att den enskilde haft fog för att vända sig till domstol för att få myndighetens beslut ändrat, att en sådan

ändring också skett och att kostnaderna för det arbete som ombuden har utfört har varit befogade (se rättsfallet ”Bilen i Borås” Högsta domstolens beslut den 1 december 2020 i mål Ö 5734-19 p. 13).

7.2 Prövningen i förvaltningsrätten

7.2.1 Frågan som förvaltningsrätten ska pröva, för det fall förvaltningsrätten upphäver Tillväxtverkets beslut om återkrav, är om Henryson Musik har rätt till ersättning från Tillväxtverket för de rättegångskostnader som företaget har haft för att försvara sig mot återkravet.

7.2.2 Prövningen enligt grundlagsbestämmelsen görs i två led. Den första frågan som förvaltningsrätten ska ta ställning till är om företaget haft fog att anlita ombud för att bestrida återkravet. Vid den bedömningen ska förvaltningsrätten beakta om saken haft stor betydelse för den enskilde samt vilka åtgärder den enskilde själv har vidtagit (se rättsfallet ”Bilen i Borås” Högsta domstolens beslut den 1 december 2020 i mål Ö 5734-19 p. 21).

7.2.3 Om företaget haft fog att anlita ombud, ska förvaltningsrätten därefter pröva om kostnaderna för arbetet som ombuden utfört varit befogade. Vid den bedömningen ska förvaltningsrätten beakta om det arbete som ombuden utfört genom att ta fram ytterligare material kan antas ha bidragit till att beslutet upphävdes (se rättsfallet ”Bilen i Borås” Högsta domstolens beslut den 1 december 2020 i mål Ö 5734-19 p. 21).

- 7.3 Henryson Musik har rätt till ersättning för sina rättegångskostnader stöd av 2 kap. 11 § andra stycket regeringsformen**
- 7.3.1 Henryson Musik begär att förvaltningsrätten ska förplikta Tillväxtverket att ersätta företaget för dess rättegångskostnader med stöd av 2 kap. 11 § andra stycket regeringsformen. Detta eftersom det haft fog för att anlita ombud och kostnaderna för arbetet som ombudet utfört varit befogade.
- 7.3.2 Henryson Musik har haft fog för att anlita ombud för att bestrida Tillväxtverkets beslut om återkrav på grund av följande omständigheter.
- 7.3.3 För det första har Henryson Musik, innan det anlitate ombud, självt utan framgång vidtagit ett flertal åtgärder för att få Tillväxtverket att ändra sitt beslut (se rättsfallet ”Bilen i Borås” Högsta domstolens beslut den 1 december 2020 i mål Ö 5734-19 p. 21, där den omständigheten att enskild själv utan framgång försökt att få myndigheten att ändra sitt beslut genom att överklaga och anföra bevisning ansågs tala för att hon haft fog för att anlita ombud).
- 7.3.4 I det yttrande som Henryson Musik gav in till Tillväxtverket den 21 oktober 2020 framförde företaget ett flertal invändningar mot beslutet om återkrav, utan att Tillväxtverket ändrade sitt beslut. Dessförinnan hade företaget även gett in viss utredning. Inte heller det överklagande som Henryson Musik lämnade in till Tillväxtverket den 22 januari 2021 föranledde någon ändring av beslutet.

- 7.3.5 Sammantaget har alltså Henryson Musik redan utan ombud vidtagit ett flertal åtgärder utan att det har resulterat i att beslutet om återkrav ändrats av Tillväxtverket, vilket talar för att företaget haft fog att anlita ombud inför prövningen i förvaltningsdomstol i den mening som avsetts i avgörandet ”Bilen i Borås”.
- 7.3.6 För det andra har utgången i målet stor betydelse för Henryson Musik. Detta eftersom stödet som återkrävts uppgår till ett betydande belopp för företaget (113 074 kronor). (Se t.ex. rättsfallet NJA 2017 s. 503 p. 19 om att målets betydelse varit av relevans vid bedömningen av sakens beskaffenhet, samt rättsfallet ”Upprättelseersättningen” NJA 2018 s. 49 där ersättning enligt 2 kap. 11 § regeringsformen utgått när tvisteföremålets värde var 100 000 kronor).
- 7.3.7 För det tredje har Henryson Musik av Tillväxtverket dragits in i ett förfarande i vilket det har varit tvunget att försvara sin egendom från att återkrävas av myndigheten. Situationen motsvarar de situationer som förelegat i Högsta domstolens fem prejudikat. I samtliga dessa fall har enskilda dragits in processer som initierats av det allmänna och som medfört att de enskilda har tvingats försvara sin egendom, vilket motiverat ersättning för rättegångskostnader enligt regeringsformen (se bl.a. ”Den pantsatta bostadsrätten” Högsta domstolens beslut den 31 mars 2021 i mål Ö 2774-20 p. 22, samt ”RF och rättegångskostnaderna” NJA 2015 s. 374 p. 19).
- 7.3.8 Även om det är Tillväxtverket som har bevisbördan för att förutsättningarna för återkrav är uppfyllda, så har Henryson Musik en förklaringsbörda avseende beslutet om vinstutdelning (se t.ex. Förvaltningsrätten i Stockholms dom den 18 maj 2021 i

mål nr 5608-21). Det är den enskilde som har den slutliga bevisbördan för att rätt till stöd föreligger. Beslut om utdelning har alltså ansetts ge upphov till vad som närmast kan beskrivas som en presumtion för att ett företag inte drabbats av allvarliga ekonomiska svårigheter. Det blir sedan upp till företaget att bryta igenom presumtionen genom att ge en nöjaktig förklaring till vinstutdelningsbeslutet (jfr ”RF och rättegångskostnaderna” NJA 2015 s. 374 och ”Bilen i Borås” Högsta domstolens beslut den 1 december 2020 i mål Ö 5734-19 där enskild part hade att bryta den besittningspresumtion som besluten om utmätning hade grundats på).

- 7.3.9 För det fjärde rör målet juridiskt komplicerade frågor. Frågan om det går att kombinera vinstutdelning med krisstöd har diskuterats sedan reglerna trädde i kraft (se prop. 2020/21:83 s. 32–33). Frågan var fram till den 15 februari 2021 inte reglerad i lagen om stöd vid korttidsarbete och har inte heller prövats av högre rätt (se rättsfallen ”Upprättelseersättningen” NJA 2018 s. 49, NJA 2017 s. 503 samt ”Den pantsatta bostadsrätten” Högsta domstolens beslut den 31 mars 2021 i mål Ö 2774-20 där Högsta domstolen motiverade ersättningsskyldigheten med att målen rörde frågor som var juridiskt komplexa).
- 7.3.10 Att rättsläget uppfattats som oklart avseende den aktuella frågan finner stöd i att den hanterats olika i förvaltningsrättens egen praxis (se t.ex. Förvaltningsrätten i Stockholms dom den 22 april 2021 i mål 5619-21 där vinstutdelning ensamt ansetts kunna ligga till grund för återkrav, och Förvaltningsrätten i Stockholms dom

den 3 maj 2021 i mål 5214-21 där vinstutdelning inte ensamt ansetts kunna ligga till grund för återkrav).

- 7.3.11 Henryson Musik yrkar ersättning för sina kostnader med 11 400 kronor, allt hänförligt till yrkandet om upphävande av beslutet om återkrav. Mot bakgrund av det förhållandevis låga kostnaderna som företaget ådragit sig ska den yrkade ersättningen ses som befogad. Det arbete som ombuden utfört har bland annat varit att utveckla företags talan och sammanställa bevisning till stöd för företaget grunder. (se rättsfallet ”Bilen i Borås” Högsta domstolens beslut den 1 december 2020 i mål Ö 5734-19 p. 21).
- 7.3.12 Sammanfattningsvis är omständigheterna sådana att det enligt grundlagsbestämmelsen om rätten till en rättvis rättegång krävs att Henryson Musik får ersättning för sina rättegångskostnader i den del av målet som avser återkrav av redan utbetalat stöd.

Som ovan,

Alexandra Loyd

Erica Wide

Henrietta Cahn